

Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland

bezoekadres
Churchillaan 11
Utrecht

postadres
Postbus 169
3500 AD Utrecht

(tekst)telefoon
(030) 291 66 00

fax
(030) 297 01 11

e-mail
bureau@cg-raad.nl

internetadres
www.cg-raad.nl

Minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Mr. J.P.H. Donner
Postbus 20011
2500EA Den Haag

Utrecht 3 februari 2011
Kenmerk: 11-0052/JL
Betreft: Bouwbesluit
Inlichtingen bij: Janny Lagendijk (CG-Raad)

Geachte Minister,

De Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland (CG-Raad) en de ouderenbonden CSO (UnieKBO, PCOB, NVOG en NOOM) en ANBO zijn blij met de aandacht van dit kabinet voor de toegankelijkheid van gebouwen en openbaar vervoer voor mensen met een beperking. In het regeerakkoord staat een belangrijke passage over het versneld toegankelijk maken van stations en treinen.

Wij hopen dat dit versneld toegankelijk maken ook aan bod komt in het nieuwe Bouwbesluit. De noodzaak van toegankelijk bouwen wordt steeds groter onder meer door de vergrijzing. Ook het voornemen van het Kabinet om wonen en zorg in de AWBZ te scheiden, zal er toe leiden dat mensen langer thuis willen kunnen wonen.

Ontoegankelijke gebouwen en woningen maken zelfstandig wonen, werken, winkelen en recreëren onmogelijk. Als de overheid participatie van burgers wil bevorderen mag bouwwetgeving niet belemmerend werken of burgers met een functiebeperking uitsluiten en ongelijk behandelen.

De verplichting om toegankelijk bouwen in het Bouwbesluit op te nemen vermindert daarbij de maatschappelijke en individuele kosten op midden en lagere termijn. Immers, aanpassen is relatief duurder.

In het concept Bouwbesluit zoals dat er nu ligt, is er zeker aandacht voor toegankelijkheid. De aandacht gaat echter niet ver genoeg.

De CG-Raad, CSO en ANBO vragen u daarom om de volgende aanvullingen:

1. *Bij nieuwbouw: Toegankelijkheidssector (4.24)*

Voor gebouwen van een bepaalde grootte geldt dat er een 'toegankelijkheidssector' aanwezig moet zijn. Dat is een voor personen met een functiebeperking zelfstandig bruikbaar en toegankelijk gedeelte van het gebouw. Voor onderwijsgebouwen beslaat de toegankelijkheidssector 100% van het gebouw, voor de overige gebouwen 40%.

CG-Raad, CSO en ANBO willen dat alle nieuwbouw volledig toegankelijk is. Het bestaan van een 'toegankelijkheidssector' is strijdig met artikel 1 van de grondwet (U zult geen onderscheid maken).

Mensen met een functiebeperking die bijvoorbeeld werken in een gebouw zonder 'toegankelijkheidssector' worden ernstig belemmerend (voorbeeld: kantoor wel te bereiken, kantine of toilet niet).

De CG-Raad en ouderenbonden vragen u:

- De gebouwen die in aanmerking komen voor een toegankelijkheidszone uit te breiden. Met name gericht op werknemers in het midden en kleinbedrijf. Zij zijn immers de grootste werkgevers.
- Een groter percentage dan 40% van een gebouw toegankelijk en bruikbaar te maken. En liefst dus 100% van een gebouw.

2. *Onderscheid oudbouw en nieuwbouw*

Bestaande bouw hoeft niet of nauwelijks aan toegankelijkheidseisen te voldoen. De voorbeelden van grote vernieuwbouw (oude gebouwen die gestript worden en daarna gerenoveerd) die niet aan de toegankelijkheidseisen voldoet zijn legio (Bijvoorbeeld: groot nieuw hotel zonder rolstoeltoilet; nieuw theater zonder werkende lift.). Bij grote vernieuwbouw wordt vaak wel aan alle brandveiligheid- en constructie-eisen voldaan. Maar niet aan eisen van toegankelijkheid. Het feit dat men er onderuit probeert te komen door een beroep te doen op de regel 'dat het voor oudbouw niet geldt' is zeer frustrerend (het komt voor, dat men om die reden een deel van de constructie laat staan).

Wij vragen u het onderscheid tussen oudbouw, 'vernieuwbouw' en nieuwbouw dusdanig aan te scherpen, dat meer toegankelijke en bruikbare 'vernieuwbouw' ontstaat dan nu. Wij verzoeken u om voor vernieuwbouw van *woningen* minimaal de eisen van WoonKeur-bestaande-bouw op te nemen in het Bouwbesluit.

3. *Handhaving /Naleving*

Wij constateren, dat het bouwbesluit lang niet altijd wordt nageleefd. En dat met name de onderdelen die over toegankelijkheid gaan, niet worden nageleefd. Vele voorbeelden zijn hiervan te geven. De bestaande procedure bij het verlenen van een bouwvergunning biedt ruimte daartoe. Wij vinden dat de burger erop moet kunnen vertrouwen dat de wet gehandhaafd wordt.

Voor brandveiligheid wordt dit opgelost door een gebruikersvergunning verplicht te stellen. Wij vragen u om toegankelijkheid een onderdeel te laten zijn van de gebruikersvergunning. En vragen u om te realiseren dat er een sanctie komt op het niet naleven van toegankelijkheidsregels.

4. *(Brand)veiligheid*

Wij constateren dat bij naleving van dit nieuwe Bouwbesluit mensen met een functiebeperking een nieuw gebouw bij brand moeilijk kunnen verlaten. Dit komt door:

- a. Nooduitgangen/vluchtroutes met:
 - i) moeilijk bruikbare panieksluitingen;
 - ii) hoge drempels, opstappen en afstappen;
 - iii) te smalle deuren.
- b. Branddeuren met te zware afgestelde drangers.
- c. In brandveilig trappenhuis: onvoldoende opstelplaatsen voor rolstoelen.
- d. Te weinig voorzieningen voor mensen met auditieve en visuele beperkingen.

We vragen u, in het Bouwbesluit te garanderen dat mensen met een functiebeperking bij brand veilig een gebouw kunnen verlaten.

De oplossing is volgens ons:

- Dat vluchtroutes van een gebouw die achter een 60-minuten brandwerende scheiding liggen, onderdeel moeten zijn van de toegankelijkheidssector van een gebouw. Dit met inbegrip van bordessen die aansluiten op de verdiepingsvloer van trappen die onderdeel uitmaken van diezelfde vluchtroute.
- Dat eisen gesteld worden aan de brandwerende deuren, zodat ze niet te zwaar te bedienen zijn.
- Dat het gebruik van 'vluchtrolstoelen' (evac-chair) onderdeel uitmaakt van hoofdstuk 2 Technische bouwvoorschriften uit het oogpunt van veiligheid.
- Dat er alternatieven zijn voor de visuele signalering van vluchtroutes, omdat blinde mensen daar geen gebruik van kunnen maken.
- Dat er visualisering is van alarmering voor mensen met auditieve beperkingen.
- Dat evacuatieplannen voldoende rekening houden met mensen met functiebeperkingen.

5. *Aanpasbaar bouwen*

Woningen moeten levensloop bestendig zijn. Wij vragen u meer regels voor 'aanpasbaar bouwen' op te nemen in het Bouwbesluit. Wij wijzen u daarbij nadrukkelijk op de eisen zoals geformuleerd in WoonKeur. Gebleken is dat deze eisen niet eens tot extra kosten leiden, op voorwaarde dat ze vanaf het begin van het bouwproces meegenomen worden.

Vanzelfsprekend, moet de huidige eis gehandhaafd blijven, dat een drempel 20 mm is voor de toegang van alle gebouwen waaronder woningen.

6. *Via de voordeur naar binnen*

Het artikel over de bereikbaarheid van de toegankelijkheidssector (4.27) is op zich duidelijk, maar is interpretabel. Het laat ruimte aan architecten om bij nieuwbouw mensen met een functiebeperking via een achterdeur naar binnen laten gaan. Wij vragen u verduidelijken dat alle mensen via de hoofdingang naar binnen gaan.

11-0052

-4-

7. Bij nieuwbouw: externe berging toegankelijk maken voor scootmobiel

In deze tijd met de grote toename van het aantal scootmobielen, moet ons inziens een nieuw woongebouw een toegankelijke externe berging te hebben. Het bouwbesluit voorziet daar niet in. De maatschappelijke kosten voor het op een later tijdstip alsnog toegankelijk maken zijn hoog, en het ongemak voor mensen groot. Wij vragen u toegankelijke bergingen voorzien van oplaadpunten te verplichten.

8. Liften

In het Bouwbesluit staat dat liften zelfstandig te bedienen moeten zijn. Mogelijk staat dit er te onduidelijk. In de huidige praktijk zien we namelijk, dat bij nieuwbouw trap-plateauliften worden aangebracht die mensen niet zelf kunnen bedienen. Wij vragen u beter te verwoorden, dat bij nieuwbouw een lift door mensen zelf te bedienen moet zijn.

Verder constateren we, dat indien een niet-werkende lift wordt ingebouwd (komt voor) voldaan is aan het Bouwbesluit. Wij vragen u dit op te lossen.

Tot slot vragen wij u de afmetingen van liften voor utiliteitsbouw te vergroten, omdat 1.10 x 1.40 te krap is voor de meeste scootmobielen.

De belangen van mensen met een functiebeperking bij de toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen zijn groot. Wij vragen de overheid en u als minister die belangen goed te behartigen.

Graag lichten we bovenstaande toe in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Ad Poppelaars
directeur CG-Raad

Wim Van Minnen
directeur CSO

Liane den Haan
directeur ANBO

CC Vaste cie BiZa van de Tweede kamer der Staten Generaal